

33 037 Mestbeleid

Nr. 603 Brief van de minister van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juni 2025

De vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft mij op 23 april jl. (kenmerk 2025D18583) verzocht om u tweemaandelijks te informeren over de voortgang van het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn.

Op 11 april heb ik de hoofdlijnen van het 8^e actieprogramma (Kamerstukken II, 2024/25, 33037, nr. 597) toegezonden. Het 8^e actieprogramma heeft conform de Nitraatrichtlijn tot doel om de norm van de 50 mg/l nitraat in het grondwater te behalen en eutrofiëring van het oppervlaktewater voorkomen en verminderen. Daarmee wordt, voor zover het gaat om nutriënten afkomstig van de landbouw, een bijdrage geleverd aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. In de kamerbrief van 11 april jl. heb ik, met het oog op de doelen van de Nitraatrichtlijn, mijn voorgenomen inzet voor het 8^e actieprogramma beschreven langs drie sporen.

Gezien de omvang van de waterkwaliteitsopgave voor zowel grondwater als oppervlaktewater bevat het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn naast een ingroeipad voor doelsturing ook een pakket aan generieke maatregelen. De voorgenomen maatregelen en varianten van maatregelen heb ik eveneens in voornoemde kamerbrief geschetst.

De voorgenomen maatregelen worden op dit moment door Wageningen University & Research (WUR) doorgerekend op het effect op de waterkwaliteit voor grond- en oppervlaktewater, het bedrijfseconomisch effect en de mate van inpasbaarheid in de bedrijfspraktijk. Ook zal de WUR met het oog op de milieueffectrapportage ook de bredere milieueffecten van de voorgenomen maatregelen van het 8^e actieprogramma in beeld brengen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om emissies van ammoniak, lachgas en methaan, de bodemkwaliteit en biodiversiteit. Naar verwachting kan de WUR in juli de resultaten van de doorrekening opleveren in een rapportage.

De resultaten van de doorrekening zijn nodig voor de vervolgstappen in het proces om te komen tot het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn dat vanaf 1 januari 2026 zal gelden. Voor het 8^e actieprogramma is het opstellen van een milieueffectrapportage noodzakelijk waarover de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie MER) adviseert. Daarom zal ik in juli, na oplevering van de bovengenoemde doorrekening, mijn voorgenomen invulling van het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn voorleggen aan de Commissie MER voor advies. Ik zal uw Kamer op dat moment hierover informeren.

Tegelijkertijd zal dan ook het concept 8^e actieprogramma ter inzage worden gelegd en voor internetconsultatie worden aangeboden. Eenieder heeft dan voor de periode van zes weken de gelegenheid om inbreng te leveren op het concept 8^e actieprogramma. Na verwerking van het advies van de Commissie MER en de reacties naar aanleiding van de internetconsultatie zal definitieve besluitvorming over de invulling van het 8^e actieprogramma plaatsvinden, zodat tijdig (1 januari 2026) het 8^e actieprogramma gaat gelden.

Tot slot heeft u in uw verzoek ook gevraagd hoe het actieprogramma zich verhoudt tot een eventuele nieuwe aanvraag voor een derogatie. Bij een verzoek tot het verlenen van een derogatie zal de Europese Commissie de waterkwaliteitstoestand in een lidstaat meewegen en in dat kader bezien of een lidstaat voldoende stappen zet in de nog benodigde verbetering van de waterkwaliteit, onder meer via de actieprogramma's onder de Nitraatrichtlijn. Op bedrijven die gebruik maakten van derogatie in 2023 lag in de meeste regio's de gemiddelde nitraatconcentratie in het bovenste grondwater onder de norm van 50 milligram per liter, het grote areaal grasland onder derogatiebedrijven speelt hierbij een rol. Ik zal deze waterkwaliteitsresultaten onder de aandacht blijven brengen van de Europese Commissie. Conform de motie-Bromet¹ informeer ik u voor het zomerreces over mijn inzet ten aanzien van een nieuwe derogatie.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

¹ Kamerstukken II, 2024/25, 21501-32, nr.1695.